

GUIA DE RECURSOS I ACTIVITATS PER TREBALLAR EL COST DE LA VIDA

1. PRESENTACIÓ
2. DEFINICIÓ DEL COST DE LA VIDA
3. WEBS
4. LLIBRES I CONTES
5. ACTIVITATS
6. AUDIOVISUALS
7. ALTRES RECURSOS

1. PRESENTACIÓ

Els nois i noies dels 40 centres escolars i socioeducatius que formen part aquest curs del Consell dels Infants de Badalona (CIB) han acordat treballar aquest any, especialment, el tema del **Cost de la Vida**. En aquest sentit, aquesta Guia de recursos i activitats té l'objectiu de facilitar l'organització d'activitats i l'aprenentatge sobre aquest tema en tots els centres educatius de la ciutat.

Si teniu coneixement d'altres recursos, activitats i materials ens els podeu comunicar per incloure'ls en aquesta Guia a: consellinfants@badalona.cat.

2. DEFINICIÓ DEL COST DE LA VIDA

Recull d'idees: [Idees sobre El cost de la Vida](#) formulari CIB (enviament per correu)

El cost de vida?

El cost de vida fa referència a la quantitat de diners que necessita una persona per cobrir les despeses bàsiques: **Habitatge, Alimentació, Transport, Salut, Educació, Oci i d'altres** despeses.

El cost de la vida afecta als drets bàsics.?

Organismes internacionals com el Consell d'Europa i l'Agència Europea dels Drets Fonamentals (FRA) han assenyalat que les dificultats econòmiques no deuen afectar als drets fonamentals, insta als governs a actuar per defensar la justícia social, la solidaritat, i a garantir l'accés als drets com l'habitatge, el treball i l'educació i que no es vegi amenaçat pel cost de la vida.

El consumidor responsable és aquell que pren la decisió adequada davant d'una oferta de consum.

Les administracions públiques treballen per col·laborar en la creació d'aquesta consciència dels consumidors responsables fomentant actituds ètiques envers el consum.

El consum responsable és:

1. Racional

Un consum racional i reflexiu permet planificar quins productes es volen adquirir o quins serveis cal contractar, i comparar-ne les característiques i el preu. D'aquesta manera, s'eviten compres impulsives i poc satisfactòries.

A més, la compra planificada permet controlar les despeses, ajustar-se al pressupost disponible i evitar problemes greus com ara el sobreendeutament.

2. Solidari

El comerç just és una forma alternativa de comerç que es basa en la producció, distribució i comercialització dels productes tenint en compte criteris ètics i aspectes mediambientals.

L'objectiu és contribuir al desenvolupament sostenible de les economies més desfavorides dels països més pobres, i assolir així unes relacions més equitatives entre les economies d'aquests països i les dels països rics del nostre planeta.

En l'actualitat podem trobar tant productes alimentaris (el cafè, el cacau, el sucre, la melmelada, la mel, els cereals, els llegums, l'arròs, la xocolata...) com també productes tèxtils (peces de vestir, parament de la llar...) i molts altres productes (joguines, productes d'artesanía, llibres, articles de regal...).

Els distintius principals que existeixen en relació amb el comerç just són el segell Fairtrade i el distintiu de l'Organització Mundial del Comerç Just (World Fair Trade Organization).

Aquests productes es poden comprar a botigues solidàries, en alguns establiments comercials i grans superfícies i a Internet.

3. Sostenible

Pel que fa als productes alimentaris, la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia, del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, impulsa i és l'autoritat competent de dos sistemes productius certificats i voluntaris:

1. la Producció Integrada, un sistema d'àmbit agrícola regulat a nivell estatal i autonòmic
2. la Producció Agrària Ecològica, un sistema d'àmbit agrícola i ramader, regulat a nivell europeu

Una altra de les claus del consum responsable i sostenible és la **reducció de residus**. Comprar a granel sempre que sigui possible, triar envasos grans o

familiars, i optar pels productes reutilitzables i pels productes reciclats o reciclables pot ajudar a minimitzar l'impacte mediambiental del consum.

Fer un ús eficient i responsable de l'energia també contribueix a la reducció de la contaminació i a la creació d'un futur més sostenible. Algunes accions, com ara aprofitar la llum natural, utilitzar bombetes de baix consum, apagar la calefacció i l'aire condicionat en marxar de casa i fer un bon manteniment dels electrodomèstics, contribueixen a l'estalvi energètic.

4. De proximitat

El consum de proximitat fa referència a la distància entre el punt d'origen i el de consum del producte. També té a veure amb el consum del producte fresc, de temporada, amb les màximes propietats nutritives.

Consumir productes i serveis fets en el nostre entorn territorial més proper ajuda a reduir els costos energètics de transport; contribueix a mantenir les petites explotacions familiars agràries i ramaderes i a evitar l'abandonament de zones forestals; afavoreix la conservació d'espècies agroalimentàries autòctones en perill de desaparició, i fomenta el desenvolupament del nostre país.

5. Compromès amb l'equitat de gènere

Encara avui dia la publicitat continua utilitzant estereotips de gènere per a la promoció i venda de productes i serveis.

Els rols assumits tradicionalment es perpetuen. Les dones acostumen a aparèixer en espais domèstics, en el paper de mares i de mestresses de casa, i s'associen a qualitats com la dolçor, la fragilitat, la sensibilitat i la passivitat. També se'ls atribueixen valors negatius com l'enveja o la competitivitat. Els homes, en canvi, ocupen càrrecs de direcció i de poder, i es mostren forts, intel·ligents i decidits.

La dona objecte i les relacions sexuals s'utilitzen com a reclam per a la venda de productes adreçats als homes.

A més, els arguments per vendre un producte són racionals si es consideren per a homes i emocionals en el cas de les dones.

El sexisme és especialment present en la publicitat de les joguines: n'hi ha que se continuen considerant exclusives per a nenes (nines, objectes per a la neteja, cuinetes, etc.) i d'altres que només s'adrecen als nens (cotxes, pistoles, ordinadors, etc.).

Consumir amb responsabilitat també és lluitar contra la desigualtat de gènere. La persona consumidora té llibertat per decidir de no comprar allò que es ven a través d'una publicitat sexista o poc respectuosa envers les dones.

<https://consum.gencat.cat/ca/el-consum/abans-de-la-compra/consum-responsable>

El comerç just és un moviment i un sistema comercial alternatiu que busca **relacions comercials més equitatives i sostenibles**, basades en la justícia social, econòmica i ambiental, lluitant contra la pobresa i les desigualtats. La seva finalitat és el desenvolupament dels pobles i la lluita contra la pobresa i les desigualtats mitjançant pràctiques comercials basades en la solidaritat, la confiança i el respecte mutu. Es basa en principis com salaris dignes, no explotació infantil, igualtat de gènere, respecte al medi ambient i desenvolupament comunitari, oferint alternatives al comerç tradicional per empoderar productors de països en desenvolupament. Més enllà de la lluita global per un món més just, com a individus, **les nostres decisions de compra afecten el món que ens envolta**. Tenint un consum responsable o crític podem donar suport a aquestes alternatives econòmiques justes, i deixar de donar suport a aquelles que vulneren drets humans.

3. WEBS i publicacions

- *El coste de la crianza en 2024* <https://www.savethechildren.es/coste-de-la-crianza>
- *El cost de la criança a Catalunya 2024 Pdf*
https://www.savethechildren.es/sites/default/files/2024-11/El_cost_de_la_crian%C3%A7a_a_Catalunya_2024.pdf
- *CONSUMO RESPONSABLE*
<https://consum.gencat.cat/ca/el-consum/abans-de-la-compra/consum-responsable>
- *¿Qué es el consumo responsable?*
<https://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/es/consumo-responsable/que-es-el-consumo-responsable#>
- *Segells de qualitat diferenciada dintre de l'alimentació:*
<https://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/alimentacio/segells-qualitat-diferenciada/> Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. Gencat.cat
- *El aumento del coste de la vida y el racismo amenazan los derechos fundamentales en Europa. Blog.*
<https://ugtpoliticaseuropeas.com/el-aumento-del-coste-de-la-vida-y-el-racismo-amenazan-los-derechos-fundamentales-en-europa-informe-agencia-europea-derechos-fundamentales-fra-2024#respond>

- *Diagnosi del Pla de drets humans de Catalunya Drets de la infància Síndic de Greuges.*
<https://www.sindic.cat/site/files/480/Drets%20de%20la%20inf%20ncia.pdf>
- *INFORME SOBRE LOS DERECHOS FUNDAMENTALES 2024 Dictamen de la FRA (Agencia Europea de Derechos Fundamentales)*
https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2024-fundamental-rights-report-2024-opinions-es.pdf
- *La compra responsable i el comerç just: consum local amb impactes globals*
<https://junior-report.cat/la-compra-responsable-i-el-comerc-just-consum-local-amb-impactes-globals/>
- *Precios que suben y bajan, ¿cuáles son los motivos?*
<https://www.bbva.com/es/economia-y-finanzas/precios-que-hoy-suben-y-manana-bajan-cuales-son-los-motivos/>
- *El lloguer d'habitatge*
<https://www.diba.cat/ca/web/consum/lloguer-habitatge>

4. Llibres, Contes

➤ ***Historias que parecen mentira.*** Gyeongsu, Kang. Madrid: Lata de Sal, 2020. 44 pàgines. ISBN: 978-84-120780-7-7 . Un llibre molt dur però molt necessari.

Una història narrada des de la ficció de la no ficció. Un noi nascut a Madrid vol ser pintor. Sueña amb això. Però a mesura que el llibre avança se va trobant amb altres somnis d'altres nens com ell que viuen en diferents llocs del món i que tenen realitats molt dures i injustes. Els seus relats li faran canviar la seva visió i la nostra.

Edat: 7+

➤ ***Adama.*** Galisteo, Carla. 1339 Gal (fora Badalona). Llibre de coneixements. Està compost per unes 10 pàgines dobles

Adama és un conte que reflecteix el dia a dia i la vida d'Adama Secka, responsable d'infermeria de CREN, el Centre de Recuperació i Educació Nutricional que treballa per reduir els problemes de desnutrició que pateixen les comunitats rurals de Gàmbia. "L'objectiu del conte és donar visibilitat a la tasca humanitària i de valors

que es fa des de l'AE Ramassà", declara Galisteo. Alguns dels escenaris que es presenten al conte són horts comunitaris, on hi ha un projecte de cultius sostenibles, el centre sanitari de CREN, on es tracten els infants amb desnutrició severa, i les aules formatives, on es fan formacions en matèries de nutrició i seguretat alimentària. El conte solidari –una iniciativa que es fa any rere any.

➤ **La Cometa de los Sueños.** López Ávila, Pilar. Cuento de Luz, 2019 (fora Badalona)

Si algo es capaz de unir a todos los niños de mundo es la capacidad de soñar y de imaginar un mundo mejor. La cometa de los sueños es una cometa que cada uno de nosotros tiene consigo, y en ella se encuentran nuestros deseos y sueños. A través de este viaje en cometa, conoceremos a Mohesiwä, que vive en la selva, a Amunet, que sonríe al imaginarse un futuro mejor, a Anja y su hermano Tuvo, que rebuscan entre la basura para encontrar algo de valor...

La cometa de los sueños nos invita a conocer las diferentes culturas del mundo y soñar con un mundo mejor. Un mundo con un aire limpio y fresco, donde cada niño tenga acceso a la educación, un mundo con aguas limpias y no contaminadas, donde se preserve la biodiversidad y se conserven nuestros bosques. Y más importante todavía, un mundo en el que cada niño pueda ser feliz y tender la mano al que lo necesita.

➤ **El nou conte il·lustrat “És aquí on vaig néixer?”.** Ferrer Paniagua, Eva. Barcelona, 2024.

“Contes sobre drets humans” adreçats a nens i nenes de 5 a 8 anys. Aquest tercer conte, abordar i reflexiona sobre el dret humà a una nacionalitat i als drets que això comportat per les persones. Amb aquest conte, les famílies i els professionals de l'educació i del lleure disposaran d'una nova eina que se suma la resta de publicacions editades per Sindicalistes Solidaris i que cobreix totes les etapes educatives i aborden diferents temàtiques sempre relacionades amb els drets humans i els ODS.

➤ **Vet aquí els nostres drets.** Barcelona Esplais Catalans, 2009
<https://issuu.com/esplaiscatalans/docs/vetaqui>

Vet aquí els nostres drets. Contes per explicar els drets dels infants, és un recull de contes fruit del concurs de contes il·lustrats que vam realitzar l'any 2009, per celebrar el 20è aniversari de la Convenció dels Drets dels Infants.

Aquest recull es compon d'onze contes, cadascun dedicat a un dels deu principis de la Declaració dels Drets dels Infants de 1959, més un onzè dedicat al dret a la

participació. El resultat, doncs podem dir que és més que un conte!, a més d'una bona lectura, esperem que sigui un bon recurs educatiu per als espais i per a tothom qui vulgui explicar d'una manera diferent quins són els drets dels més menuts.

- **Contes per estimar.** Prunés, Júlia. Editorial Mediterrània, 2024.

Descripció

Contes per estimar és un recull de quatre històries, plenes d'aventures i de personatges entranyables, amb qui aprendrem a estimar-nos tal com som, a valorar el present, i a tenir cura del nostre món i del medi ambient.

Escrits per Júlia Prunés i il·lustrats per Júlia Quintana, per inspirar de la persona més gran fins a la més petita.

Conté activitats per fer en família o a l'escola.

- **Què vols ser de gran?** Gómez, Ana. Madrid: NubeOcho, 2023. 32 pàgines

Un divertit recorregut per diferents professions per ajudar als més petits a descobrir què els fa feliços perquè gaudeixin de la seva feina quan siguin grans.

SINOPSIS T'agrada embrutar-te? Aleshores potser vols ser veterinari, jardinera o lampista... T'agrada fer soroll? Doncs potser podries ser cantant d'òpera o pirotècnica. Vols resoldre misteris? Aleshores podries ser espia o arqueòleg. Tant se val què escullis, el que realment importa és que siguis tu mateixa o tu mateix!

- **Som aquí.** Jeffers, Oliver. Algesemí: Andana, 2018.

Una meravella d'àlbum il·lustrat per la seva grandiosa simplicitat. Llegint aquest llibre em venen totes aquestes paraules al cap de cop: cura del planeta, món global, diversitat, tolerància, persones i animals en harmonia, compartir, respectar, terra i espai únics, per tots i totes i de tots i totes. L'autor dedica el llibre i l'escriu per al seu fill que acaba de néixer, per saber que es "trobarà" en aquest món/planeta/univers. Un conte esperançador, tolerant i tendre alhora, una joia!!!!

Adequat de 6 a 8 anys.

- **Contes per estimar-te millor.** Rovira, Àlex. Barcelona: Estrella Polar, 2018.

Sinopsi de Contes per estimar-te millor

El primer llibre il·lustrat d'Àlex Rovira per treballar l'autoestima a través de contes dirigit a nens i nenes de totes les edats.

L'autoestima és l'eina més important amb què comptem per circular feliços per la muntanya russa de la vida. Les 35 històries que integren aquest llibre ensenyen a cultivar aquest poder des de la infantesa, despertant la imaginació, l'humor, la resiliència, l'amor i l'acceptació del que som.

Aquesta obra, dirigida a nens i nenes de totes les edats, il·lustra a través d'inspiradors contes i reflexions les claus per integrar l'autoestima en la pròpia vida, com un far que permetrà als infants ser persones segures, independents, respectuoses –amb elles mateixes i amb els altres–, que saben estimar perquè han après a estimar-se.

➤ **Enrotlla't amb els ODS.** Martínez, Virgínia i Pelay, Núria. *Enrotlla't amb els ODS.* Barcelona: Sindicalistes Solidaris, 2020.
<https://cooperacio.paeria.cat/fitxers/lleida-ciutat-solidaria/conte-enrollat-ods-web.pdf>
conte-enrollat-ods-web

➤ Llibre: ***El Gran pla: economia per a nens i nenes: tot allò que els adults no t'expliquen sobre els diners.*** Isabel Armijo, Elisenda Adell
Publicació Barcelona: Salvatella Editorial, gener 2021
Edició Primera edició. Descripció 143 pàgines: il·lustracions ; 21 cm Tema Economia
ISBN 9788418427107

➤ Maleta rosa Sensat: ***TOTHOM A TAULA! Qui menja què, com, on, quan, quant i per què... però, EP!*** Selecció de llibres per impulsar la lectura, el debat i l'educació per a una alimentació sostenible, justa i saludable a l'educació infantil i primària Selecció de llibres catalogats en 7 mòduls i per edats.
https://www.edubcn.cat/rcs_gene/extra/04_alimentacio_sostenible/maletes_pedagogiques/MALETA_ROSA_SENSAT.pdf.

Jocs: Fannelis; joc de finances familiars, Innovador joc de taula sobre economia familiars (esgotat temporalment).
<https://www.iefweb.org/ca/financial-literacy/fannelis-juego-de-finanzas-familiares/>

5. ACTIVITATS

Guia de recursos per treballar en 5è de Primària. **Tema: Cost de la vida i drets de la infància.**

Activitats i dinàmiques a l'aula

1. “El pressupost familiar” (dinàmica manipulativa)

Objectiu: Comprendre com una família ha d'afrontar despeses i prioritzar.

Material: Sobres, monedes/bitllets ficticis, targetes amb despeses (d'aliments, habitatge, roba, oci...).

Desenvolupament:

1. Es fan petits grups a la classe «petites llars».
 2. Cada grup rep uns “ingressos mensuals” ficticis.
 3. Han de cobrir necessitats essencials primer i després decidir que fer amb els diners que els han sobrat.
 4. Es poden introduir sorpreses: pujada de preus, reparació inesperada, etc.
- Debat final: Com han canviat les seves decisions, quan han pujat els preus?
-

2. “El semàfor dels drets”

Objectiu: Identificar drets, diferència necessitats vs. desitjos.

Material: Targetes amb esdeveniments (dinar 3 cops al dia, tenir mòbil nou, anar al metge...).

Instruccions:

1. Targeta Verda = és un dret bàsic.
2. Targeta Groga = depèn.
3. Targeta Vermella = no és un dret essencial.

Tancament: Relaciona amb el cost de la vida quins drets es poden veure afectats?

3. “Històries en primera persona”

Objectiu: Empatia i comprensió social.

Activitat:

- Prepara targetes amb personatges de diferents situacions econòmiques.
 - En grup, els alumnes representen com viuen un dia concret.
 - Després reflexionen: com afecta la falta de recursos a cada personatge?
-

4. “Investigador de preus” (investigació guiada)

Objectiu: Observar com canvien els preus i que comporta aquest canvi.

Activitat:

Comparar preus de productes bàsics

- Analitzar perquè alguns productes pugen més que d'altres.
- Miniconclusió: a què famílies afecta més?

5. “Crea la teva campanya pels drets”

Objectiu: Fomentar la participació i l'expressió.

Producte final:

- Cartells, vídeos o podcasts explicant un dret bàsic i com es posa en perill quan puja el cost de la vida.
- Exposició al centre.

6. AUDIOVISUALS a cada vídeo es posa la durada expressada en minuts' i segons”

«¿QUÉ ES EL COSTE DE VIDA? DICCIONARIO FINANCIERO»

ecuacademy (EcuAcademy) . 2' 08”

<https://www.youtube.com/watch?v=ctVND9oqIN0>

«Producción y consumos responsables. ODS 12. Objetivos de desarrollo sostenible para niños». 4' 18”

<https://www.youtube.com/watch?v=mroALRHrNyk>

«Consum responsable per a nens en català - Les tres erres: Reduir, Reutilitzar i Reciclar». 4' 42”.

<https://www.youtube.com/watch?v=TvafXsKQsWE>

«ECOTIP _ CONSUMO RESPONSABLE» 1' 23”.

<https://www.youtube.com/watch?v=j-ojQRLlu7M>

Unidad 4: «Consumo Responsable». 59”

<https://www.youtube.com/watch?v=SWf6uZLGkIA>

«**Vida de los ecosistemas terrestres**». ODS 15. Objetivos de desarrollo sostenible para niños, . 4' 03''

<https://www.youtube.com/watch?v=8r4aXJ5FjaE>

«**La Lista de Compras. Concepto, función y actividades**» 11' 53''

<https://www.youtube.com/watch?v=-d5LHeZ7lyY>

«**MUNDO SOSTENIBLE**». Vídeo de animación que explica de forma sencilla y a través de una comunicación visual muy poderosa qué es la sostenibilidad y sus implicaciones para el ser humano. Induce a los estudiantes a plantearse preguntas y a buscar respuestas de forma conjunta. Sus contenidos se relacionan de forma transversal con conceptos planteados en otras unidades. 3' 43''.

<https://www.youtube.com/watch?v=go3V6bGFCYc>

«**Consum i producció responsables**» - Objectiu 2030 - Capítol 12. Super3 .10' 15'' <https://www.youtube.com/watch?v=3u3nB9xTLeU>

«**Hambre cero**». ODS 2. Objetivos de desarrollo sostenible para niños. 3' 18''

https://www.youtube.com/watch?v=NQ9uiS_LNso

«**Fin de la pobreza**». ODS 1. Objetivos de desarrollo sostenible para niños. 3' 46''

<https://www.youtube.com/watch?v=mO5tesXHVh8>.

«**Producció i consum responsable**» - SuperCampus: entendre el canvi climàtic. 4' 01''

https://www.youtube.com/watch?v=SPD8_Xmd5Hw

El model de vida que portem avui dia exigeix una gran quantitat de recursos. Les 5 R's (reduir, reutilitzar reciclar, recuperar i reparar) són una bona eïna per reduir el nostre impacte en l'entorn.

«**Comerç just**» Vídeo de animación # Som Comerç Just – català 1' 43''

https://www.youtube.com/watch?v=7fWBJ_aw9wM

Comerç just : <https://www.youtube.com/watch?v=wRIfCUXEjVo>

«Los Objetivos de Desarrollo Sostenible - qué son y cómo alcanzarlos» 6'

<https://www.youtube.com/watch?v=MCKH5xk8X-g>

«¿Qué es la ECONOMÍA CIRCULAR? Las 7 erres: más allá de Reducir, Reutilizar y Reciclar»

<https://www.youtube.com/watch?v=aAkJAt64R-c>

7. D'altres recursos

«COSTE DE OPORTUNIDAD explicado en 2' 20" | CONCEPTOS BÁSICOS ECONOMÍA»

<https://www.youtube.com/watch?v=pplbyImPNJw>

«La ACTIVIDAD ECONÓMICA» ► explicada para NIÑOS de PRIMARIA 4' 42"

<https://www.youtube.com/watch?v=wbcybk2p8qw&t=18s> En este vídeo vamos a ver la ACTIVIDAD ECONÓMICA explicada para niños de primaria de una forma FÁCIL y SENCILLA, viendo conceptos como: Actividad económica, Empresa, Recursos humanos, materiales y financieros. Tipos de empresa por sectores y tamaños. Dinero: ingreso, ahorro e inversión.

«Guía para vivir bien sin gastar un dineral». Blog El proyecto DESAFÍO ARAGÓN reúne a un grupo de entidades que busca escuchar, entender y ayudar a los jóvenes en su desarrollo personal y profesional.

<https://www.desafioaragon.com/blog/guia-para-vivir-bien-sin-gastar-un-dineral>

Cançó de Juan Luis Guerra - El Costo de la Vida (Video Oficial)

<https://www.youtube.com/watch?v=tPTB0TRV3BA>